

Jouke van der Veer (I) en André de Waal

'CONTROLLER MOET OP DE BOK DURVEN STAAN'

Uit twaalf genomineerden kiest een deskundige jury de Controller van het Jaar 2006. André de Waal is net als vorig jaar juryvoorzitter. Dit jaar neemt ook de winnaar van vorig jaar deel aan de jury, Jouke van der Veer. Zij vertellen wat iemand in hun ogen een goede controller maakt en waar ze in hun beoordeling dus op zullen letten.

Jouke van der Veer, finance director Benelux bij Corporate Express, onderdeel van Buhrmann N.V., hoorde bijna een jaar geleden dat hij zich een jaar lang Controller van het Jaar mocht noemen. 'Daarmee was ik in één klap mijn anonimiteit kwijt, in positieve zin. Ik heb mijn uitverkiezing als een grote stimulans beschouwd, voor mijzelf maar vooral ook voor mijn team. Ik ben een groot voorstander van actieve kennis- en ervaringsdeling en vind dat een controller daar in zijn organisatie een (pro-)actieve rol in moet spelen. Zo'n uitverkiezing helpt daar zeker bij.'

Dit jaar is Van der Veer als oud-Controller van het Jaar lid van de jury die uit twaalf genomineerden kiest wie de nieuwe Controller van het Jaar wordt. Een controller, zo zegt Van der Veer, moet een persoon zijn die op de bok durft te staan en die verschillende disciplines bij elkaar brengt. Daar sluit mede-jurylid en voorzitter André de Waal, associate professor bij de Maastricht School of Management, zich van harte bij aan. 'Ik wil zelfs stellen dat het een van de belangrijkste criteria is die wij als jury hanteren. De controller heeft een erg belangrijke rol in een organisatie. Die rol, zo vinden wij, moet veel zichtbaarder worden. Waarom? Een controller is een van de weinige personen die het totale bedrijf kan overzien. Dat kan een belangrijke toegevoegde waarde zijn voor een organisatie. Kán, want hij of zij moet wél gehoord worden om daadwerkelijk die toegevoegde waarde te bieden. Helaas is het zo dat er nog veel ondernemingen en instellingen zijn waar een controller die ruimte niet krijgt. Juist daarom is het op de bok durven staan, een pro-actieve rol willen innemen, een belangrijke eigenschap voor deze positie.'

Kennis delen

De Waal en Van der Veer zijn van mening dat de jaarlijks terugkerende verkiezing voor Controller van het Jaar een uitstekend middel is om de controller de plek in de organisatie te geven die hij moet hebben. De Waal: 'Mede daarom neem ik graag plaats in de jury, terwijl ik veel andere evenementen bewust aan me voorbij laat gaan.' Van der Veer: 'Ik heb goed gemerkt dat de verkiezing een soort katalysator voor het vakgebied is. Het brengt discussies over het vak in een stroomversnelling. Dat draagt bij aan een verdere volwassenwording van het vak en vooral van de rol die een controller hier kan en moet spelen. Op een evenement als het Nationaal Jaarcongres

Controlling blijkt ook hoe ver we in Nederland in ons vakgebied zijn. Die positie moeten we koesteren. Door intensief kennis te delen motiveren we elkaar het hoge niveau van de Nederlandse controller verder uit te bouwen. Juist daarom vind ik ook dat een controller een voortrekkersrol moet invullen in zijn organisatie.' De Waal: 'En juist daarom heeft de Controller van het Jaar een belangrijke en verantwoordelijke rol. Hij is in feite een jaar lang een uithangbord voor de positie van controller in organisaties. Jouke heeft daar uitstekend invulling aan gegeven, mede door diverse gastcolleges te geven en spreekbeurten te houden. Hij heeft ook iets te vertellen, iedere goede controller heeft iets te vertellen. Ik verwacht dat ook de volgende Controller van het Jaar actief zijn kennis wil delen via spreekbeurten en dergelijke.'

Criteria

In de analyse van de genomineerde controllers hanteert de jury diverse criteria. Een daarvan is de positie die een controller in zijn organisatie inneemt en de wijze waarop hij zijn functie invult. Van der Veer: 'Ik vertel niets nieuws als ik zeg dat een controller anno 2005 niet meer iemand is die louter achteromkijkt en het verleden in cijfers weergeeft. Het gaat om de analyse van die cijfers, de interpretatie ervan, het omzetten naar acties. Verdiep je in de salesontwikkeling, analyseer de logistieke kosten, ontdek mogelijkheden om je inkoop te optimaliseren. Weet wie je klant is. Ken de kpi's van je onderneming. Pas dan ben je een drijvende kracht in het samenspel met je collega's.'

André de Waal zal vooral goed kijken naar persoonlijke kenmerken van de controller bij zijn beoordeling. 'Ik vind dat een controller een rolmodel moet zijn. Iemand waarvoor je graag wilt werken, waar je iets van kan leren, waar je je aan optrekt.

Daarnaast is het uiterst belangrijk dat er een sterke focus op integriteit is. Voor de controller geldt dat mijns inziens meer dan voor andere functies. Verder kijk ik naar iemands strategische vaardigheden. En tot slot naar de mate waarin hij of zij de follow up heeft geregeld.’ Van der Veer: ‘Dat laatste is zeker niet onbelangrijk. Je kunt als controller een prachtige strategie hanteren en uitzetten, maar als je niet in staat bent ervoor te zorgen dat deze een opvolging krijgt in de organisatie, ben je geen stap verder. De aanpak en visie van de controller vormen een wezenlijk onderdeel van de bedrijfsvoering. Dit moet echter wel worden geborgd. Hoe heeft de controller dat geregeld, dat vind ik zeer interessant.’

Soortgenoot herkennen

Volgens De Waal en Van der Veer bestaat de jury uit een mix van praktijkmensen en wetenschappers. Van der Veer: ‘Dat levert een mooie dialoog op. Juist omdat ik midden in de praktijk sta, kijk ik waarschijnlijk naar andere dingen dan bijvoorbeeld André. Andersom vind ik het zeer interessant hoe André juist vanuit een meer theoretische achtergrond de zaken benadert.’ De Waal: ‘De juryleden hebben natuurlijk allemaal zelf een achtergrond in de praktijk, maar wat Jouke zonder meer toevoegt, zoals hij zelf al zegt, is dat hij vandaag de dag actief controller is. En – als ik zo vrij mag zijn – een van “het goede soort”. Ik hoop daarom ook van harte dat Jouke in staat is om uit de goede genomineerden die we dit jaar hebben een soortgenoot te herkennen. Dan heb ik de geruststellende zekerheid dat het vakgebied controlling ook het komende jaar weer naar behoren wordt vertegenwoordigd.’

Jury

Op 15 september 2005 wordt bekend wie zich de Controller van het Jaar 2006 mag noemen. De jury voor deze verkiezing bestaat uit professor André de Waal, Audax-CFO Peter van Dongen, hoogleraar controlling Dirk Swagerman en de huidige Controller van het jaar Jouke van der Veer.